

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ САДОВО-ПАРКОВИХ КОМПОЗИЦІЙ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто особливості створення садово-паркових композицій та їх різновиди. Проаналізовано особливості садово-паркових композицій та встановленні фактори які впливають на проектування.

Ключові слова: архітектура, парк, композиція

Abstract

Peculiarities of creation of garden and park compositions and their varieties are considered. The peculiarities of garden and park compositions and the establishment of factors influencing the design are analyzed.

Keywords: architecture, park, composition

Вступ

Питання відновлення та формування ландшафтного середовища лишається одним із принципових і потребує від фахівця тактовного і виваженого вирішення. Мистецтво формування ландшафтів на Україні пройшло значний історичний шлях свого зародження, випробувань і становлення [1].

Для раціонального використання садово-паркового об'єкту необхідними є детальне вивчення всіх елементів, які представляють цінність (архітектурні споруди, цінні деревні насадження або окремі багатовікові екземпляри, наявність археологічних ділянок) з метою їх збереження [2-4].

Результати дослідження

Для більшості парків можна запропонувати кілька варіантів освітлення залежно від функціональної зони, у якій його монтуватимуть [5]. Це може бути освітлення яке служить у якості орієнтира всередині парку. Його втілюють потужні прилади, які позначають ключові об'єкти та простір біля них. Таке освітлення можна зустріти біля головного входу, біля облаштованих виходів з території парку, поблизу сходів та поворотів алей, що огинають споруди, які відкидають великі тіні, наприклад від ліхтарних стовпів які встановлюють з одної зі сторін або в шаховому порядку.

Заливаюче освітлення частіше можна побачити на відкритих просторах – майданчиках для проведення свят, автостоянках, дитячих зонах тощо [6-8]. Воно виконує функцію формування однорідного світлового середовища, переміщаючись по різних ділянках якого людина буде відчувати себе однаково комфортно.

Спрямоване освітлення можна побачити перед об'єктами, що представляють певну естетичну цінність. Найчастіше це скульптурні композиції, клумби з квітами або декоративні фігурки, покликані звеселити дітей [9]. Також варто згадати що данні варіанти освітлення використовують з різними ефектами для надання стилю тій чи іншій композиції. Мова ведеться про ефекти нижнього та верхнього підсвічування. Ефект нижнього підсвічування використовують для освітлення малих архітектурних форм. Ефект верхнього підсвічування для великого простору освітлення.

Для того аби зробити парк більш привабливим якомога довше упродовж вегетаційного сезону, рекомендують до основних насаджень додавати садові форми рослин із різним забарвленням листя, асортимент яких на сьогодні є достатньо широким, що створюватиме так звані колористичні акценти. Під час осінньо-зимово-весняного періоду, коли більшість листопадних дерев перебувають у безлиستому стані, створити колористичні акценти допоможуть вічнозелені рослини та рослини з цікавим забарвленням кори [10]. Також важливо зауважити, що фарбувати в яскраві кольори будівлі чи інші конструктивні елементи на території парків категорично не рекомендовано. Звісно, вони також ста-

нуть певними колористичними акцентами, але привертатимуть надто багато уваги, відволікаючи її від природної складової, яка у парку, без сумніву, є основою. Винятком можуть бути хіба що дитячі майданчики, які утворюють власну специфічну функціональну зону, але все ж не слід розміщувати їх біля парадної вхідної зони парку.

Висновки

Проаналізувавши особливості даних композицій встановлені фактори впливу на їх створення:

1. Правильне освітлення та доцільне освітлення парку із застосуванням гри світла та тіні.
2. Раціональне розміщення малих архітектурних форм, маршрутів та місць відпочину.
3. Компонування різних видів рослин та порід дерев для гармонізації в різні пори року.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дударець В. М. Мистецтво садово-паркових композицій Вісник ХДАДМ 2009
2. Ковальський В. П. Фактори, що впливають на формування та розміщення садово-паркових об'єктів [Текст] / В. П. Ковальський, І. В. Вітюк // Сучасні технології, матеріали і конструкції в будівництві. – 2016. – № 2. – С. 69-73.
3. Вітюк І. В. Критерії комплексної оцінки сучасного стану садово-паркових об'єктів на території міста Вінниці [Текст] / І. В. Вітюк, В. П. Ковальський // Materiály XIII Mezinárodní vědecko - praktická konference , «Dny vědy -2017», 22 -30 března 2017 г. - Praha : Publishing House «Education and Science», 2017. – Vol. 6 : Chemie a chemické technologie . Zemědělství . Matematika. - С. 45-48.
4. Ковальський В. П. Ландшафтний дизайн прилеглої території дошкільних навчальних закладів [Текст] / В. П. Ковальський, Г. І. Лисій // XI Международной научно-практической конференции «Тенденции современной науки – 2016», 30.05 – 07.06.2016 . - Science and Education Ltd : Nauka I studia, 2010. - С. 60-64
5. Ландшафтне паркове освітлення [Електронний ресурс] <https://5watt.ua/uk/blog/statti/landshaftne-ta-parkove-osvitlennya>
6. Ісаєнко О. С. Освітлення будівель в історичній забудові міста [Електронний ресурс] / О. С. Ісаєнко, В. П. Очеретний, В. П. Ковальський // Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих науковців «Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи» (МН-2019), м. Вінниця, 11-30 травня 2019 р. – 2019. – Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/mn/mn2019/paper/view/8033>.
7. Вітюк І. В. Варіанти моделювання ландшафтно-архітектурної та просторової структури рекреаційно-розважальних парків [Текст] / І. В. Вітюк, В. П. Ковальський // Прикладні науково-технічні дослідження : матеріали міжнар. наук.-прак. конф., 5-7 квітня 2017 р. - Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2017. - С. 144. - ISBN 978-966-284-110-7.
8. Ковальський В. П. Оцінка чисельності відвідувачів рекреаційного об'єкту на прикладі центрального міського парку міста Вінниці [Текст] / В. П. Ковальський, І. В. Вітюк // Сучасні технології, матеріали і конструкції в будівництві. - 2017. – Т. 22, № 1. - С. 57-60.
9. Ковальський В. П. Малі архітектурні форми, їх переваги та недоліки(на прикладі міста Вінниці) [Текст] / В. П. Ковальський, К. Пиндик // Вісник науково-методичних досліджень. - Вінниця : ВГПК, 2015. – № 4. - С. 113–118.
10. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб. / Є. І. Сенько. — К. : Знання, 2012. — 487 с

***Проданець Богдан Іванович** — студент групи Бм-19мс, факультет будівництва теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: bprodanec@gmail.com*

***Ковальський Віктор Павлович** — к.т.н., доцент кафедри будівництва, міського господарства і архітектури, Вінницький національний технічний університет, [Email: kovalskiy.vk.vntu.edu@gmail.com](mailto:kovalskiy.vk.vntu.edu@gmail.com)*

Bogdan Prodanec I. — student of Bь-19mc group, Faculty of Construction, Heat Engineering and Gas Supply, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: bprodanec@gmail.com

Kovalskiy Viktor P — Ph.D., Associate Professor of the Department of Construction, Municipal Economy and Architecture Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, [Email: kovalskiy.vk.vntu.edu@gmail.com](mailto:kovalskiy.vk.vntu.edu@gmail.com)